

CONCEPT**Specificatie voor een offerte voor een evaluatie-onderzoek
College en Forum Standaardisatie. Versie 28 januari 2011.****1. Aanleiding**

De afgelopen jaren hebben overheden en bedrijven gewerkt aan standaardisatie en interoperabiliteit. De komende jaren blijven deze onderwerpen actueel. Dit blijkt onder meer uit de Digitale Agenda.EU (2010).

Op 31 december 2011 loopt het mandaat van het College en Forum Standaardisatie formeel af. Om de effecten van standaardisatie en interoperabiliteit in de periode 2012-2015 zo goed mogelijk te kunnen benutten, wil het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) een evaluatie laten uitvoeren. Die evaluatie wordt gebruikt bij een besluit over het verlengen en mogelijk aanpassen van het mandaat van het College en Forum Standaardisatie (2012-2015).

In de bijlage wordt ingegaan op ontwikkelingen die relevant zijn voor de positionering van het College en Forum Standaardisatie.

2. Onderzoeksvragen voor de evaluatie

De hoofdvraag die het evaluatie-onderzoek moet beantwoorden is: wat gaat goed en wat kan beter mbt. de scope, werkwijze en samenstelling van het College en Forum Standaardisatie, gelet op de ervaring tot heden en recente ontwikkelingen.

De volgende specifieke vragen dienen beantwoord te worden:

1. Wat waren de belangrijkste resultaten van het College en Forum. Wat ging goed en wat ging minder goed? Welke lessen kunnen daaruit getrokken worden?
2. Welke werkwijze en instrumenten zijn toegepast? Zijn er suggesties voor het eventueel veranderen van de werkwijze en instrumenten en waarom?
3. Hoe is de samenwerking verlopen met andere relevante initiatieven en stakeholders (draagvlak, raakvlakken, afstemming, concrete activiteiten, witte vlekken)?
4. Wat zijn belangrijke uitdagingen en knelpunten voor de overheid op het gebied van standaardisatie en interoperabiliteit in de periode 2012-2015 (huidige kabinetsperiode) en wat zou de rol kunnen zijn van het College en Forum Standaardisatie, dit mede gelet op ambities van het nieuwe kabinet?
5. Zijn de doelstellingen, speerpunten en argumenten van het instellingsbesluit nog houdbaar?
6. Is de samenstelling van het College en Forum Standaardisatie nog adequaat gelet op de nieuwe agenda en de inrichting van de overheid?

3. Uitgangspunten voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen

- De uit te voeren evaluatie van het College en Forum Standaardisatie staat in het teken van het eventueel verlengen van het mandaat van het College en Forum Standaardisatie tot en met eind 2015 (einde huidige kabinetsperiode).
- Bij het beantwoorden van deze vragen dient zo veel mogelijk gebruik gemaakt te worden van bestaand (bronnen)materiaal.
- De volgende basisdocumenten zijn beschikbaar: adviesrapport Implementatieplan (september 2005), het instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie (2006), een extern evaluatierapport (2010), het instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie (2010) en publicaties op de website www.open-standaarden.nl.

- Notities zijn beschikbaar van recente gesprekken met een aantal Collegeleden over de toekomst van het College en Forum Standaardisatie, alsmede de uitkomsten van een extra College-vergadering op 9 februari 2011.
- In het voorjaar van 2011 is een notitie gereed over het borgen van de kennis, resultaten en instrumenten van het programmabureau dat het actieplan Nederland Open in Verbinding ondersteunt. In die notitie zal ook ingegaan worden op de rol van het College en Forum Standaardisatie (onderdeel open standaarden).
- In het voorjaar van 2011 heeft het Forum Standaardisatie een notitie gereed over een pas-toe-of-leg-uit regime voor ICT-basisvoorzieningen.
- In overleg met EL&I wordt bepaald welke personen en organisaties worden benaderd voor gesprekken.
- Randvoorwaardelijk voor toekomstige inzet van het College en Forum Standaardisatie vanuit EL&I zijn bestaande afspraken over meerjarige financiering van standaardisatie-activiteiten bij Logius (onderdeel Bureau Forum Standaardisatie).

4. Planning onderzoek

Bij de start van het onderzoek zal een intakegesprek gevoerd worden met het Ministerie van EL&I. Begeleiding en besluitvorming van het onderzoek zal gebeuren door de directie ICT en Toepassing. Het onderzoek moet in ieder geval resulteren in een tussentijds voortgangsverslag, een concept eindrapport, een presentatie van het concept eindrapport en een eindrapport.

Acceptatie van het eindrapport zal gebeuren na een presentatie van de conclusies aan de opdrachtgever (EL&I) die zich bij laat staan door een klankbordgroep, bestaande uit een vertegenwoordiger van BZK, de voorzitter van het Forum Standaardisatie (de heer Westpalm van Hoorn).

Voor het onderzoek wordt uitgegaan van de volgende detailplanning in 2011:

- bespreking in het Forum Standaardisatie op 8 of 9 februari
- offerteverzoek externe bureau's (drie) gaat uit: 16 februari
- offertes binnen ter beoordeling: 1 maart
- start onderzoek: 10 maart
- informatie over de bevindingen beschikbaar voor het College Standaardisatie: 18 mei
- bespreking van concept eindrapport: 30 mei
- definitief eindrapport, door de opdrachtgever goedgekeurd: 7 juni

5. Te betrekken partijen

Wij vragen in de offerte aan te geven welke partijen uw inziens geïnterviewd moeten worden. Er dient in ieder geval gesproken te worden met de volgende partijen:

- College (vz.)
- Forum (vz.)
- BZK (NUP-insteek)
- BZK (CIO Rijk)
- Logius (dir.)

6. Selectie

Het te kiezen bureau wordt geselecteerd op grond van de volgende criteria:

- ervaring met bestuurlijke vraagstukken op het gebied van ICT;
- ervaring met evaluatie-opdrachten.

Affiniteit met lastenreductie, de elektronische overheid en vraagstukken op het gebied van standaardisatie en interoperabiliteit (ICT) zijn een pré.

Uw offerte ontvangen we graag uiterlijk op 1 maart 2011. De planning is om de keuze van het onderzoeksbureau in de eerste week van de maand maart te maken. De offertes worden beoordeeld op

de meest gunstige verhouding tussen prijs, kwaliteit en een adequate aanpak van het onderzoek. In de offerte dient ingegaan te worden op het te hanteren analysekader. Een gesprek op verzoek van het ministerie van EL&I kan deel uitmaken van het selectieproces.

Bijlage: ontwikkelingen met betrekking tot College en Forum Standaardisatie*Terugblik*

Het College en Forum Standaardisatie zijn op 27 maart 2006 ingesteld door de Minister van Economische Zaken om adviezen te geven en besluiten te nemen op het gebied van interoperabiliteit en standaardisatie bij de elektronische gegevensuitwisseling tussen overheden en bedrijven, overheden en burgers en overheden onderling.

Op 8 november 2008 is de Instructie rijksdienst inzake aanschaf ICT-diensten en ICT-producten in werking getreden. Onderdeel van die instructie is dat het College en Forum Standaardisatie een lijst met open standaarden maken op basis waarvan overheidsorganisaties het pas-toe-of-leg-uit principe voor open standaarden kunnen toepassen.

Op 11 maart 2010 is de termijn van het mandaat van het College en Forum Standaardisatie verlengd tot en met 31 december 2011. Dat werd gedaan op grond van het belang dat aan het College en Forum Standaardisatie werd toegekend in de rijksbrede ICT-Agenda (2008-2011), het Nationaal Uitvoerings Programma Dienstverlening en eOverheid (2008-2010) en het actieprogramma Nederland Open in Verbinding (2008-2011). Aan het verlengen van het mandaat tot eind 2011 heeft een extern uitgevoerd evaluatie-onderzoek (midterm review) bijgedragen. De daarin geconstateerde verbeterpunten werden opgepakt.

Recente ontwikkelingen bij het College en Forum Standaardisatie

- Aan de hand van gesprekken tussen leden van het Forum en het College wordt verkend of een meer strategische, pro-actieve oriëntatie op prioritaire standaardisatievraagstukken wenselijk is, naast het herkennen en erkennen van open standaarden (bijhouden van lijsten met standaarden).
- Door het Forum wordt onderzocht of de aanpak voor het herkennen en erkennen van open standaarden ook toegepast kan worden op ICT-basisvoorzieningen.
- De Nederlandse Overheids Referentie Architectuur (NORA, versie 3.0) is eind 2010 afgerond en beschikbaar gesteld.

Recente ontwikkelingen in de omgeving van het College en Forum

Standaardisatie is een randvoorwaarde voor de inzet van ICT bij het realiseren van economische doelen (bijv. lastenreductie) en maatschappelijke doelen (bijv. betaalbare zorg). In het huidige regeerakkoord wordt het belang van standaardisatie in direct verband gebracht met kostenbesparingen (bedrijfsvoering rijk).

Andere relevante ontwikkelingen zijn:

- op verzoek van de Tweede Kamer voert de Algemene Rekenkamer een onderzoek uit naar open source software en open standaarden bij de overheid (naar verwachting in het voorjaar van 2011 gereed);
- het NUP eindigde formeel eind 2010. Hoe een eventueel vervolg er uit ziet (bestuurlijke afspraken, realisatie) is momenteel niet duidelijk;
- de looptijd van het actieplan Nederland Open in Verbinding eindigt eind 2011;
- door het ministerie van EL&I wordt gewerkt aan de nota Digitale Agenda.NL (2011- 2015). Aan de Tweede Kamer is toegezegd dat die nota voor 1 mei 2011 wordt toegestuurd.